

DAODEJING

LAO ZI

tõlkinud Linnart Mäll

rmt: Loomingu Raamatukogu 27 (1127), 1979

KULGEMISE RAAMAT

XI

kolmkümmend kodarat koondame ainsasse rummmu
see mida pole
teeb ratta kasutatavaks

vaasi vormime savist
see mida pole
teeb vaasi kasutatavaks

majasse jätame uste ja akende avad
see mida pole
teeb maja kasutatavaks

valmistatul on küll mõte
see mida pole
teeb kasutatavaks

XII

viis värvi
silmad tuhmuvad
viis tooni
kõrvad nürinevad
viis maitset
keelgi tuimeneb

tormlemine jahtimine
süda ärevuses
haruldased kaubad
tegevused häiritud

sellepärast õnnis
hoolitseb kõhu eest
mitte silma eest
sest ta
hülgas tolle
võttis selle

XIII

karda kiitust nagu laitust
hinda suurt valu nagu keha

miks ütlen
karda kiitust nagu laitust
kiitus teeb ju tühiseks
nagu kardad seda kaotada
nõnda karda seda saada
sellepärast ütlen
karda kiitust nagu laitust

miks ütlen
hinda suurt valu nagu keha
mull vaid sellest on suur valu
et on keha
kui ei oleks keha
kust siis valu

sellepärast
kui sa nagu oma keha
hindad taevaalust
sinu hoolde anda võiks
taevaaluse
kui sa nagu oma keha

austad taevaalust
sulle usaldada võiks
taevaaluse

XIV

tahan teda näha kuid ei näe
ütlen märkamatu
tahan teda kuulda kuid ei kuule
ütlen kuuldamatu
tahan teda puudutada kuid ei saa
ütlen imeväike

need kolm tabamatut
segunedes saavad üheks
pealt pole hele
alt pole tume
kestab kestab
nimetu
ikka naaseb
pole asi

tõesti ütlen
kuju millel pole kuju
asi mis ei ole asi

tõesti ütlen
ähmane
metsik

kohtan teda
nägu ei näe

järgnen talle
selga ei näe

püsi muistses kulgemises
suuna tema abil tänast
ja sa mõistad muistse algust
sellest ütlen
kulgemise nide

XV

ennemuistsed head teinud targad
peened
salajased
ürgsed
läbinägevad
nõnda sügavad et raske mõista

kuna neid on raske mõista
püüdkem kirjeldada välist
hoolikad
nagu talvel jõge ületajad
kahtlevad
nagu neljas kaares naabreid pelgajad
väarikad
nagu külalised
tuhmid
nagu sulav jää
loomulikud
nagu tahumata puit
avarad
nagu org
hägused
nagu mudane tiik

kas saad mudasena seista
kuni puhtus tasapisi selgub
kas saad rahulikult oodata
kuni töödeks saabub aeg

hoia seda kulgemist

ära ihka saada täis
nemad polnud täis
nõnda saidki vanana ja kulununa täiustuda

XVI

saa täiesti tühjaks
säilita vankumatu rahu

musttuhanded tekivad
mina jälgin nende naasmist
neid on väga palju
igäüks naaseb lättesse

naased lättesse
ongi rahu
sellest ütlen
vabaned sunnist

vabaned sunnist
ütlen püsivalt
mõistad püsivalt
ongi selgus
ei mõista püsivalt
hullud viljatuna
mõistad püsivalt
kõike mahutad

kui kõike mahutad siis erapooletu
kui erapooletu siis kuninglik
kui kuninglik siis taevalik
kui taevalik siis kulgev
kui kulgev siis kestev

keha häving pole hukk

XVII

ülimaid ja kõrgemaid vaid teatakse
neist alamaid kiidetakse armastatakse
neist alamaid kardetakse
neist alamaid põlatakse

kelles pole usaldust
sellel pole usaldust

teinud töö ja lõpetanud toimingud
loobu hindavatest sõnadest
rahvas aga rääkigu
juhtus iseenesest

XVIII

suurest kulgemisest hälbides
ilmus õiglus inimlikkus
targutuste väitlemistele ilmudes
ilmus ka suur valskus
lähedaste üksmeele kadudes
ilmus perekonnameel
riigis segaduse kasvades
ilmusid riigitruud alamad

XIX

hülga tarkus jäta väitlus
rahvale sajakordne kasu
hülga õiglus jäta inimlikkus
rahvas pöördub austama ja armastama
hülga edu jäta osavus
röövlid vargad puuduvad

need ju üksnes kaunistused
neist ei piisa

sellepärast erguta alluvaid
nägema lihtsat
hindama loomulikku

vähendama isekust
vabanema himudest

xx

ütled lahti matkamisest
oled muretu

jah ning jaa
kas erinevad palju
hea ja halb
kas on neis sarnast
inimeste välditavat
kas on vaja vältida
viljatu see kõik ja pole otsa

inimesed kõik on röömsad
justkui ohverdaksid looma
justkui algaks kevadpidu
mina vaikin oh ei anna märku
nagu laps kes veel ei naera
väsinuna ekslen
pole kohta naasta

kõigil kõike ülekülla
mina üksi milletagi
oi oi olen nõdrameelne
segi üsna segi

tavalised inimesed
helged nõnda helged
mina üksi
tume nõnda tume

tavalised inimesed
agarad nii agarad
mina üksi
muretu nii muretu
liigun merelainena
justkui poleks õiget kohta

kõik on miskiks kõlbulikud
mina üksi toores metsik
mina üksi erinev
kuid ma hindan toitvat ema